МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

А. П. Гринчук
Проведення оцінювання діяльності громадських організацій та установ, як окремий вид оціночної діяльності *506*

Ю. Е. Пашко
Охорона земель в містах а також інших населених пунктах *508*

Д. В. Святецький
Банкрутство фермерських господарств у новій реальності: виклики економіки та менеджменту *510*

Р. О. Поливач
Економічні санкції як відповідь міжнародного співтовариства на ядерну програму Ірану *513*

Я. В. Кушнір
Оренда території Гуантанамо як виклик принципу територіальної цілісності держав у міжнародному публічному праві *515*

А. А. Тернавська
Деякі аспекти криміналізації суспільно небезпечних діянь у сфері радіоекологічної безпеки *518*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

С. О. Лисенко
Формування державної політики у сфері інформаційної безпеки: пріоритети та інституційне забезпечення *521*

І. В. Сервецький
Моральна риторика, як ширма під час війни: між словом і смертю *523*

С. Г. Голубицький
Фінансові ризики в умовах сучасної геополітичної ситуації, як загроза економічній безпеці *525*

А. І. Тараненко
Забезпечення інформаційної безпеки фінансових установ в системі державного управління: сучасна методологія *528*

О. І. Ткаченко
Ідентифікація джерел інформації щодо викликів і загроз безпеці, крізь призму публічного управління *530*

О. В. Поляков
Перспективи розвитку нотаріату в умовах цифровізації: правовий аспект *532*

О. І. Полотнянко
Технічні інформаційні загрози виборчому процесу: правовий аспект *535*

Д. В. Шейбут
Сучасні міграційні процеси в ЄС: безпековий вимір *537*

2. *Джужа О. М., Василевич В. В., Кулакова Н. В.* та ін. Організована злочинність в Україні та країнах Європи: посібник / за заг. ред. проф. О. М. Джужі. Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. 138 с.

А. П. ГРИНЧУК

здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом

ХРЕСТОВІ ПОХОДИ, ЯК ПРИЧИНИ БІЛЬШ ШВИДКОГО РОЗВИТКУ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ В ЄВРОПІ

У Європі першими оцінювачами середньовіччя вважають писарів та скарбників, які записували кількість і вартість майна і брали участь у оцінці захоплених під час війни трофеїв. Крім того вони мали право оцінювати майно, яке було вилучене в недобросовісних платників податків.

У Середньовіччі питання оцінювання майна отримало нові поштовхи. В переважній більшості оцінкою майна займалися монахи та служники церкви, які оцінювали майна при стягуванні церковного податку, а також при оцінці завданою війною шкоди та оцінці майна яке продавалося.

Певний поштовх у сфері оцінювання майна дала монетна фінансова система. Фахівці, які приблизно оцінювали ті чи інші речі, особливо це стосувалося дорогоцінних виробів та предметів мистецтва після введення монетної системи вже могли чітко встановлювати ціни на подібні предмети, що певною мірою спростило процес оцінювання.

Одним із важливих факторів, що вплинули на розвиток оціночної діяльності у ранній період, стали хрестові походи [1]. Масове пограбування завойованих територій під час цих походів територій викликало приплив товарів та цінностей у Європу.

Необхідно відзначити, що організатором Хрестових походів виступила католицька Церква. Проте якщо перші Хрестові походи були певною мірою стихійними, то в подальшому виникає досить специфічна форма організації духовно-лицарські ордени. Найбільш відомими і ключовими, як з точки зору власної нормотворчості, так і організованості були Орден Госпітальєрів та Орден Тамплієрів [2].

Духовно-лицарські ордени певною мірою відіграли ключову роль у хрестоносному русі у XI–XIII століттях Крім того вони досить вагомо вплинули на політичне та соціально-економічну ситуацію у середньовічній Європи. Перш за все вони вплинули на церковні та канонічні норми. У зазначених орденах було розроблено власні правові норми, устави, статути, які не тільки формулювали правову систему католицької Церкви, адміністративне й впливали на політичне та економічне життя держав учасниць хрестових походів.

Наприклад, члени ордена хрестоносців, почали вести грошові операції на завойованих територіях та скупку земель. Завдяки умілим операціям вони поступово поширили свій фінансовий вплив на весь християнський світ. Досить велику роль всі

ордени відіграли у формування грошової системи і відповідно у системах оцінювання як нерухомого так і рухомого майна.

Проте ідеологічною основою Хрестових походів було нібито звільнення Єрусалима, який вважався головною святинею християнства. Разом з вирішенням питання звільнення "гроба господнього" хрестоносці досить активно впливали на розвиток торгівлі а також на зростання системи оцінювання майна.

Наприклад, тамплієри, або лицарі Храму чи храмовники які з самого початку вважали себе пілігримами поступово сформулювали розвинену вексельну систему кредитування, вели грошові операції за допомогою золота та цінних паперів [2]. Крім того вони наймали відповідних осіб з метою оцінювання майна, яке вони привозили зі своїх походів. Вони змушені були займалися оціночною діяльністю, адже вони продавали і купували товари, коштовності землю і все це потрібно було оцінювати.

Поступово зазначений орден став найбільш фінансово могутньою організацією в цілому в Європі. На сьогодні невідома доля певною кількості майна та цінностей, які було вивезено лицарями ордену. Окремі дослідники доводять, що тамплієри відіграли провідну роль у відродженні та формуванні банківської справи [3].

Їх вважали найкрупнішими банкірами тих часів. Як пише Клепанчук О. Ю. "Орден тамплієрів — було створено як релігійну і військову організацію, проте він не був банком у сучасному розумінні цього слова. Діяльність у сфері фінансових операцій була лише побічною додатковою діяльністю.

Слід зазначити що кошти, які надавалися тамплієрам під заставу, не об'єднували в загальний фонд і не були задіяні в інших операціях, вони зберігалися в особистих сховищах власників і за їхньої згоди вони ставали доступними" [3].

Можна вважати, що тамплієри винайшли депозит, проте вони його так не називали. Тобто особи, які вклади кошти зберігали право власності на них проте вони сплачували певну суму за зберігання та охорону.

Тамплієри в подальшому стали монопольними фінансистами хрестоносців, але слід додати, що вони також освоїли мистецтво міняйлів. Тобто вони брали речі та коштовності, які привозили хрестоносці і міняли їх на гроші чи інші речі, які хотіли отримати хрестоносці. При цьому звичайно перш за все проводилося оцінювання.

Вони певною мірою переробили теорію обміну, яка була створена ще в Давній Греції і таким чином сприяли розвитку оціночної діяльності

Крім того діяльність тамплієрів сприяла розвитку банківництва [4]. Банки створювалися у багатьох країнах Європи. Основною метою банківської діяльності в той час стали два напрями: зберігання грошей та здійснення розрахунків між особами, які мали ці гроші у банках.

Вперше банки з'явились в Італії, у великих торгових центрах таких як Генуя, Флоренція та інші. Слід зазначити, що італійські банки, вже вдосконалили банківську діяльність, вони розробили різні вклади, заставу нерухомості та т. ін.

Таким чином фінансова могутність у Європі переходить до італійських банкірів, які займалися головним чином обміном грошей, торгівлею дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням, а також здійснювали дрібні вкладні та позичкові операції. Проте поступово кількість операцій збільшувалася і зростала впливовість італійських банків.

Джерела

1. *Забзалюк, Д. Є.* Хрестоносний рух Середньовіччя: політико-правовий вимір : монографія / Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : СПОЛОМ, 2020. 428 с.

2. *Данилюк О. Я.* Римо-католицькі чернечі ордени: їх сутність і діяльність в українській історії т культурі: автореф. дис. ... канд. філософ, наук. Житомир, 2014. 20 с.
3. Теорія та історія фінансової системи : навч. посіб. / [О. Ю. Клепанчук, Н. Б. Татарин, О. П. Нагорнюк та ін.]; за заг. ред. О. Ю. Клепанчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 282 с.
4. *Вельгуш В. В., Коваль О. М.* Історія виникнення та розвитку банківництва у світі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 6. http://lsej.org.ua/6_2020/32.pdf

Ю. Е. ПАШКО

аспірант Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ОХОРОНУ ЗЕМЕЛЬ

Земля є одним із ключових національних багатств будь-якої держави, оскільки забезпечує життєво важливі ресурси, на яких базується економічний розвиток, стабільність та добробут суспільства. В Україні особливе значення земельних ресурсів відображене в Конституції України, яка проголошує землю об'єктом права власності українського народу. Питання захисту земель і забезпечення їх ефективного використання постають як у площині правового регулювання, так і в контексті забезпечення стабільного розвитку держави та суспільства.

Конституційний статус землі в Україні визначається Конституцією України, зокрема розділом I "Загальні засади" та розділом II "Права, свободи та обов'язки людини і громадянина". Основні положення, що регулюють питання землі, закріплені в статтях 13 і 14 Конституції України [1].

Стаття 13 Конституції України проголошує, що земля є основним національним багатством і перебуває під особливою охороною держави. Це положення має широке тлумачення, що охоплює як природні ресурси, так і суспільні відносини, пов'язані з використанням і збереженням цих ресурсів. Земля, як об'єкт права власності, є основою для ряду законів і підзаконних актів, що регулюють питання власності, оренди, приватизації та охорони природних ресурсів.

Стаття 13 Конституції України закріплює один із ключових принципів української державності — належність природних ресурсів народу України. Основні положення:

1. **Приналежність ресурсів народу:** Земля, надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси знаходяться у власності українського народу. Це закріплює ідею, що держава є лише управителем ресурсів, а не їх власником.

2. **Державне управління:** Держава виступає гарантом права власності на ці ресурси, здійснює управління та контроль за їх використанням. Органи влади зобов'язані забезпечити ефективне та раціональне використання ресурсів.

3. **Право громадян на користування:** Кожен громадянин має право користуватися природними ресурсами відповідно до закону. Це право включає доступ до чистої води, повітря та інших ресурсів.